

dr Eligiusz Krześniak, Igor Hanas, Squire Patton Boggs Świącicki Krześniak Sp. k. |

Ustawa OZE o przedsiębiorcach

Z początkiem maja 2015 r. weszła w życie pierwsza część przepisów Ustawy o odnawialnych źródłach energii, aktu który zasadniczo zmienia krajobraz OZE w Polsce. Jego podstawową rolą jest ustanowienie nowego systemu wsparcia dla energii ze źródeł odnawialnych, poprzez wprowadzenie aukcji OZE dla instalacji o większej mocy i taryf gwarantowanych dla mikroinstalacji. Uzyskanie określonego rodzaju wsparcia uzależnione jest od mocy posiadanych instalacji. Docelowo ustawa ma umożliwić planowanie i kontrolowanie ilości energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, otrzymującej wsparcie państwa. W tym celu w nowych przepisach przewidziano szereg instrumentów umożliwiających organom nadzorującym rynek OZE płynną regulację kosztów funkcjonowania tego rynku i ich wpływu na wydatki budżetowe.

Fot. NE

■ Poprzedni system nie wygasa

Aby umożliwić wytwórcom energii ze źródeł odnawialnych płynne przejście pod rządy nowego systemu, dla instalacji uruchomionych przed dniem 1 stycznia 2016 r. zachowany zostanie dotychczasowy model wsparcia, oparty o prawa majątkowe zwane zielonymi certyfikatami i gwarancję odbioru energii z OZE. System ten będzie obowiązywać przez 15 lat od daty rozpoczęcia produkcji lecz nie dłużej niż do końca 2035 r. Natomiast nowe instalacje, uruchomione po 1 stycznia 2016 r. nie uzyskają już wsparcia w postaci praw majątkowych.

■ Dla małych

Ustawa uzależnia rodzaj wsparcia od mocy posiadanych instalacji. Największe wprowadzone zmiany dotyczą małych producentów, dla których ustalone zostały taryfy gwarantowane oraz prawo obowiązkowego odkupu wytworzonej energii. Nowe przepisy wprowadzają podział m. in. na: mikroinstalacje o mocy poniżej 40 kW oraz małe instalacje od 40 kW do 200 kW. Producentom energii z mikroinstalacji zagwarantowano zakup energii elektrycznej za kwotę odpowiadającą 100% średniej ceny na rynku konkurencyjnym za poprzedni kwartał, ogłaszanej przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE). Ponadto producentom energii z najmniejszych instalacji do 10 kW przyznano stałe taryfy (zwane systemem FIT - feed-in-tariff). Energia generowana przez mikroinstalację do 3 kW wykorzystującą wodę, wiatr lub promieniowanie słoneczne będzie mogła być zbyta do sieci za gwarantowaną cenę 750 zł/MWh, natomiast producentowi energii elektrycznej z wody, wiatru, energii elektrycznej, biogazu rolniczego, biogazu z odpadów lub ścieków z mikroinstalacji o mocy powyżej 3 kW do 10 kW będą mogli liczyć na gwarantowane taryfy w zależności od źródła energii od 450 zł do 700 zł/MWh w przypadku wprowadzenia energii do sieci.

Taryfy gwarantowane będą obowią-

zywać nie dłużej niż przez okres 15 lat od oddania do użytkowania takich instalacji. Kolejne ustawowe ograniczenie to wielkość łącznej mocy małych instalacji OZE. Taryfy gwarantowane obowiązywać będą dla pierwszych instalacji do momentu, gdy łączna moc oddawanych do użytku źródeł nie przekroczy 300 MW dla mikroinstalacji do 3 kW i 500 MW dla mikroinstalacji o mocy powyżej 3 kW do 10 kW lub ich zmiany przez Ministra Gospodarki.

■ Korzyści i ryzyka

Ustawa o OZE uchwalona w konsekwencji nałożonego na Polskę obowiązku wdrożenia dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, niewątpliwie wprowadza wiele uprawnień dla małych i średnich przed-

”

Nowe instalacje o większej mocy, rozpoczynające produkcję energii w 2016 r. będą mogły uczestniczyć w gwarantowanym zakupie energii elektrycznej z OZE w ramach systemu aukcyjnego, tylko, gdy wygrają aukcję

siębiorstw, wykorzystujących w sposób ciągły energię elektryczną, dla których inwestycje w mikroinstalacje będą wiązały się również z korzyściami podatkowymi podczas ich eksploatacji. Dotąd niszowe mikro i małoskalowe instalacje będą miały szansę zaistnieć nie tylko na rynku osób świadomie chroniących środowisko naturalne, ale również szerzej na rynku prosumenckim, jak i wśród małych i średnich przedsiębiorstw. Trzeba jednak zaznaczyć, że z prawa taryf gwaranto-

wanych mogą skorzystać również duzi producenci energii, będący w stanie uruchomić wiele mikroinstalacji w krótkim czasie, co wydatnie może uszczuplić limit 300 MW i odpowiednio 500 MW danego segmentu mikroinstalacji. Ponadto sam przepis o taryfach gwarantowanych wskazuje, że ceny podane w ustawie mogą być zmienione rozporządzeniem Ministra Gospodarki Tym samym wykonanie opracowania finansowego będzie obciążone w każdym przypadku ryzykiem. Jednym z argumentów za uruchomieniem mikroinstalacji jest perspektywa wzrostu cen energii w przyszłości spowodowana podejściem Unii Europejskiej do energetyki węglowej dominującej w Polsce oraz dodatkowy wzrost ceny energii w przypadku przyspieszenia w gospodarce, nie wskazując już na systematyczny wzrost obciążeń fiskalnych oraz innych opłat związanych z przesyłem i dystrybucją energii.

■ Ułatwienia administracyjne dla właścicieli mikro i małych instalacji

Co do zasady, produkcja energii elektrycznej jest działalnością regulowaną, wymagającą uzyskania stosownej koncesji wydanej przez prezesa URE. Według nowej ustawy osoby fizyczne i przedsiębiorcy, którzy zamierzają produkować energię elektryczną w ramach mikroinstalacji lub małych instalacji nie mają obowiązku uzyskania koncesji. Warto podkreślić, że w przypadku utrzymania tego obowiązku prezes URE musiałby wydać koncesje liczone w tysiącach.

W przypadku mikroinstalacji, zainteresowane podmioty zgłaszają pisemnie zamiar produkcji energii elektrycznej operatorowi systemu dystrybucyjnego, do którego sieci ma być podłączona mikroinstalacja. W przypadku małych instalacji, stosowny rejestr małych producentów prowadzi prezes URE. Analogiczne zasady funkcjonują w odniesieniu do producentów energii z biogazu rolniczego, z tym, że dla większych instalacji rejestr prowadzi prezes Agencji Rynku Rolnego.

■ System aukcyjny

Nowe instalacje o większej mocy, rozpoczynające produkcję energii w 2016 r. będą mogły uczestniczyć w gwarantowanym zakupie energii elektrycznej z OZE w ramach systemu aukcyjnego, tylko, gdy wygrają aukcję. Zmiana jest o tyle diametralna, iż gwarancje zakupu uzyskają tylko te podmioty, które wygrają aukcje przeprowadzane przez prezesa URE na podstawie kryterium ceny. Wolumen energii kontraktowanej będzie corocznie oznaczany. Przy takim podejściu można założyć, że nikt nie rozpocznie fizycznie budowy elektrowni OZE, jeżeli nie będzie pewny, iż zostanie ona zakupiona w gwarantowanym okresie 15 lat.

Nowy system wsparcia przewidziany jest na okres do 2035 r. (ostatnia aukcja ma mieć miejsce 30 czerwca 2021 r.). Aby mieć możliwość uczestnictwa w aukcji, dany podmiot najpierw będzie musiał przejść postępowanie kwalifikacyjne, spełniając określone warunki potwierdzone przez prezesa URE. Następnie postępowania aukcyjne będą prowadzone na platformach elektronicznych z użyciem bezpiecznych podpisów elektronicznych, co będzie wiązało się z koniecznością uwzględnienia w działalności środków na działalność związaną z uczestnictwem i organizacją aukcji.

Zgodnie z ustawą, aukcje co najmniej raz w roku będzie ogłaszać, organizować i przeprowadzać prezes URE. Aukcja powinna zostać ogłoszona na co najmniej 30 dni przed jej rozpoczęciem. Miejscem jej przebiegu będzie specjalna internetowa platforma aukcyjna. Uczestnik aukcji będzie mógł złożyć tylko jedną ofertę, w której określi m.in. rodzaj i moc instalacji, w której wytworzy energię, wolumen energii (ilość) oraz cenę sprzedaży w polskich złotych. Uczestnicy nie będą widzieli ofert konkurencyjnych, a sama aukcja będzie przeprowadzona podczas jednej sesji. Jeżeli wolumen energii i wartość określona w aukcji w instalacjach do 1 MW nie zostanie wyczerpana, będzie możliwość przeprowadzenia aukcji uzupełniającej. Trzeba podkreślić, że w aukcjach będą mogły brać udział rów-

nież instalacje OZE, które rozpoczęły produkcję energii w starym systemie. Pewne ograniczenia są wprowadzone dla instalacji wielopaliwowych, wykorzystujących hydroenergię oraz instalacji OZE ze względu na zainstalowaną moc i wykorzystywane substancje.

■ Ceny referencyjne, wolumen, najniższa cena w aukcji i waloryzacja

Minister Gospodarki będzie corocznie - w ramach rozporządzenia - ogłaszał ceny referencyjne, różne dla konkretnych rodzajów instalacji i ich mocy zainstalowanej, wykorzystujących m.in.: biogaz, biomasę, energię wiatru na lądzie lub morzu, hydroenergię i energię promieniowania słonecznego. Ceny referencyjne będą określone dla instalacji OZE do 1 MW i powyżej tej mocy. W kwietniu poznaliśmy również propozycje Ministra Gospodarki dotyczące wolumenów i cen energii przewidzianej w systemie aukcyjnym w 2016 r. Od razu należy zaznaczyć (być może jest to niedopatrzanie legislacyjne, a nie celowy zabieg), że o ile jedno rozporządzenie odnosi się do instalacji o mocy do 1 MW - o tyle drugie rozporządzenie w ogóle nie zaznacza, iż odnosi się do instalacji o mocy powyżej 1 MW. To może rodzić niepotrzebne spekulacje, czy też należy odejmować od siebie wartości określone w rozporządzeniach, czy też jak nakazywałaby logika sumować wolumeny 2 różnych grup instalacji.

Niemniej na ten czas w projekcie rozporządzenia przewiduje się (zakładamy, że dla instalacji powyżej 1 MW) wolumen energii elektrycznej jaki zostanie zakupiony w ramach aukcji w 2016 r. (i) z instalacji istniejących (tych którzy zrezygnują ze aktualnego systemu wsparcia, wyniesie 4 579 491 MWh za maksymalną kwotę 1 744 694 319 zł oraz (ii) instalacji nowych odpowiednio 50 449 950 MWh za maksymalną kwotę 18 201 331 716 zł.

Z kolei dla instalacji do 1 MW przewidziano w 2016 r. wolumen 12 612 488 MWh za maksymalną cenę 5 927 933 456 zł.

Aukcje będą wygrywać uczestnicy, którzy zaoferują najniższą cenę sprzedaży energii, aż do wyczerpania ilości i wartości energii elektrycznej z OZE określonej w ogłoszeniu o aukcji. Ceny zaofertowane w aukcjach będą przedmiotem waloryzacji o wskaźnik inflacji publikowany przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

W ramach systemu aukcyjnego wygrywające podmioty zostały podzielone dodatkowo na producentów posiadających instalacje o mocy mniejszej niż 500 kW oraz od 500 kW. Tylko te pierwsze będą zawierały umowy sprzedaży z właściwymi sprzedawcami z urzędu po cenie określonej w aukcji i nie będą ponosić kosztów bilansowania.

W przypadku większych instalacji producenci będą uprawnieni do żądania pokrycia ujemnego salda wynikłego z różnicy kwoty wygranej w aukcji, a rzeczywiście uzyskanej ze sprzedaży w trakcie realizacji umowy, mając na uwadze średnie ceny energii elektrycznej warte wolumenem transakcji sesyjnych giełdowych. W przypadku, gdy po zakończeniu okresu wsparcia saldo to jest dodatnie, nadwyżka winna być zwrócona Operatorowi Rozliczeń Energii Odnawialnej S.A. w 6 miesięcznych ratach. Co istotne, jeżeli zwycięzca nie dostarczy co najmniej 85% obiecanego w aukcji wolumenu energii będzie zobowiązany zapłacić stosowną karę.

■ Maksymalne wsparcie

Ustawa wprowadza również granice maksymalnej pomocy publicznej, jaka może być udzielona wytwórcom energii elektrycznej. Nie może ona przekroczyć różnicy pomiędzy iloczynem ceny referencyjnej energii obowiązującej w dniu złożenia oferty w aukcji i ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacji OZE w okresie 15 lat, a przychodami ze sprzedaży tej samej ilości energii według średnich cen sprzedaży na rynku konkurencyjnym ogłaszanych przez prezesa URE.

Kolejne przepisy Ustawy OZE będą wchodzić w życie stopniowo - od października 2015 r. i od 1 stycznia 2016 r. □